

سوابق علمی-اجرایی و بیانیه‌های گروه داوران

دوازدهمین جشنواره
کتابهای آموزشی تربیتی رشد

ویژه
کتابهای قرآنی

گروه تفسیر و ترجمه قرآن

سید جواد بهشتی (۱۳۳۳)

دارای تحصیلات حوزوی تا پایان خارج فقه، مدیرکل دفتر قرآن و عترت وزارت آموزش و پرورش در امور عترت و نماز، و کارشناس بیش از ۱۰۰۰ برنامه در صداوسیما که بیشتر قرآنی بوده و تاکنون بیش از ۱۰ عنوان کتاب به رشته تحریر درآورده است.

بیانیه گروه داوران تفسیر و ترجمه قرآن

دوازدهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد ویژه کتاب‌های قرآنی - ۱۳۹۴

این عشق و علاقه، گاه به صورت ترجمه‌های گوناگون از کلام نور رخ عیان کرده است و گاه در قالب تفسیرهای گران سنگی که هر یک از دریچه‌های به دریای نورالهی نگریسته و روزنه‌ای را برای عاشقانش گشوده است. در سال‌های اخیر، مقوله ترجمه و تفسیر قرآن، همچون سایر حوزه‌ها، از تنوع چشمگیری برخوردار بوده است و سعی مترجمان و مفسران بر آن بوده تا آنجا که ممکن است غرض و مقصود کلام الهی را برای فارسی‌زبانان قابل فهم‌تر و دست‌یافتنی‌تر کنند. البته باید اذعان داشت، در پی رشد سریع و همه‌جانبه‌ای که در حوزه تفکر و اندیشه و صنعت و فناوری در جهان امروز اتفاق افتاده است، وجود ترجمه و تفسیرهایی به روز و متناسب با نیازها و خواسته‌های این عصر که بتواند پاسخ‌گوی شبهات و سؤالات متعدد افراد و به خصوص نسل جوان پرسشگر باشد، بیش از پیش ضروری می‌نماید. نکته قابل توجه دیگر در جشنواره، پرداختن به موضوعات قرآنی است که با وجود غنی بودن و کثرت موضوعات و تنوع زیاد آن‌ها، متأسفانه این امر آن‌گونه که شایسته است انجام نگرفته و جای تلاش و رشد بسیاری دارد و می‌تواند مؤلفان و

حمد و ستایش خداوندی را سزااست که برترین سخن هستی را در قالب تنزیل من رب العالمین بر قلب بهترین بنده‌اش فرو فرستاد تا به وسیله آن کتاب سراسر نور، طالبان حقیقت را از تاریکی‌های جهل و ظلمت به سوی نور و سعادت رهنمون سازد. با استعانت از خداوند متعال، در راستای گسترش فرهنگ و معارف قرآن و انس بیشتر جامعه فرهنگی مخاطب آموزش و پرورش، اعم از دانش‌آموزان عزیز و معلمان محترم، به منظور تحقق ماده ۵ مصوبه ۸۲۸ شورای عالی آموزش و پرورش، برگزاری دوازدهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی و تربیتی رشد، ویژه کتاب‌های قرآنی، را فرصت مغتنمی می‌دانیم تا مراتب قدردانی و سپاس خود را از مؤلفان ارجمند و ناشران گرانمایه که با تمام توان خود در راستای نشر فرهنگ و معارف ناب قرآنی، تلاشی وافر داشته‌اند ابراز نماییم. آنچه مسلم است تلاش افرادی خداجوی و عاشق است که در قرون متمادی بر آن بوده‌اند تا از خرمن معرفت کلام الهی خوشه‌ای برچینند و از دریای بیکران علم الهی که در قالب الفاظ سراسر نورانی قرآن کریم در آمده است، قطره‌ای بچشند و خود و دیگران را از این سرچشمه زلال و آب حیات سیراب کنند.

سیدمحمدحسین میرباقری (۱۳۳۲)

کارشناس ارشد قرآن و حدیث، مدیر دارالقرآن بنیاد شهید و از جمله همکاران واحد قرآن دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی. ایشان در زمره مؤلفان کتاب درسی قرآن دوره متوسطه اول بوده است.

محمود کریمی (۱۳۵۰)

فوق لیسانس علوم قرآنی و سطح ۱ حوزه، حافظ کل قرآن کریم و داور مسابقات گوناگون قرآنی، از جمله سومین جشنواره سراسری وبلاگ نویسی قرآنی کشور، معاون فعلی آموزش و پژوهش «مؤسسه مهد قرآن کریم». ایشان تاکنون پنج عنوان کتاب در موضوعات قرآنی تقدیم علاقه‌مندان کرده است.

۱. توجه و پرداختن جشنواره رشد به موضوعات قرآنی و ترجمه و تفسیر قابل تقدیر و تشکر است.

۲. انتخاب دو کتاب به‌عنوان کتاب برگزیده و تقدیری از بین کتاب‌های رسیده، به معنای برتری آن‌ها نسبت به همه کتاب‌های موجود در این حوزه در کشور نیست.

۳. درانتخاب کتاب‌ها به نیاز مخاطبان توجه ویژه شده و کتاب برگزیده مناسب مخاطب دانش‌آموز و همچنین معلمان، به‌عنوان ابزار کمک‌آموزشی است و کتاب قابل تقدیر برای معلمان محترم مناسب است.

۴. توصیه می‌شود دست‌اندرکاران جشنواره تدابیری بیندیشند تا اقبال ناشران نسبت به فراخوان جشنواره بیش از پیش باشد و کتاب‌های بیشتری در چرخه داوری وارد شوند.

۵. با توجه به کتاب‌های رسیده به جشنواره، بیشترین خلأ در حوزه تفسیر، به‌روز نبودن و تناسب نداشتن با مخاطب خاص، یعنی دانش‌آموزان یا فرهنگیان است.

۶. توصیه می‌شود دبیرخانه جشنواره با نیازسنجی از بین مخاطبان خود (معلمان و دانش‌آموزان) و مشورت با گروه‌های داوری، خلأهای موجود را شناسایی و نسبت به تألیف کتاب‌های جدید مورد نیاز، ناشران و مؤلفان را ارشاد، تشویق و حمایت کند. پیشنهاد می‌شود، در جشنواره بخش ویژه‌ای برای تألیفات دانش‌آموزان ایجاد شود. البته باید سازوکار آن و اصول و چارچوب و استانداردهای لازم پیش‌بینی و به اطلاع ایشان رسانده شود. در پایان، توفیق همه خدمت‌گزاران به ساحت مقدس قرآن کریم را از خداوند متعال مسئلت داریم.

ناشران محترم، با بررسی نیازها و خلأهای موجود در مخاطبان، همت خود را صرف تألیف و نشر کتاب‌هایی کنند که پاسخ‌گوی نیاز امروز جامعه باشند.

استفاده از هنر و جذابیت‌های بصری که از گذشته‌های دور در کتابت و آثار قرآنی به‌وفور به چشم می‌خورد، از نکات مهمی است که باید در نشر این‌گونه آثار به آن توجه ویژه‌ای داشت. به‌خصوص برای نسل امروز که با انواع جذابیت‌های کاذب و دروغین مواجه است، باید کتاب‌های مربوط به حوزه قرآن، با بهترین طراحی و گرافیک، بهترین خط و بهترین کاغذ، چاپ و منتشر شوند. امید است که با حمایت مسئولان این حوزه و ذوق و هنرمندی مدیران انتشارات، در آینده‌ای شاهد عرضه کتاب‌های قرآنی با ظاهری زیبا و چشم‌نواز و محتوایی غنی و سرشار از معارف الهی باشیم. ان‌شاء...

از دیگر نقاط قوت دوازدهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی و تربیتی رشد، توجه ویژه به کتاب‌های قرآنی است که خود می‌تواند مشوقی باشد برای توسعه و اهمیت دادن ناشران به چاپ کتاب‌های فاخر قرآنی.

تناسب نداشتن برخی آثار ارائه شده به جشنواره با دوره سنی مخاطبان و به‌خصوص دانش‌آموزان، نقاط ضعف آن محسوب می‌شود که لازم است با تبادل نظر و اطلاع‌رسانی بیشتر و مناسب‌تر بین ناشران و مسئولان جشنواره، این ضعف در سال‌های آتی برطرف شود.

هیئت داوران نظر بر گزارکنندگان جشنواره را به نکات زیر جلب می‌کند:

گروه حفظ و آموزش روخوانی قرآن

سید مهدی سیف (۱۳۳۸)

کارشناس علم قرائت، رسم‌الخط و روش تدریس قرآن، کارشناس گروه قرآن دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی، و مدرس دانشگاه‌های امام صادق (ع) و علوم قرآنی و دوره‌های ضمن خدمت وزارت آموزش و پرورش. ایشان در تألیف تمامی کتاب‌های آموزش قرآن وزارت آموزش و پرورش، اعم از کتاب دانش‌آموز، راهنمای معلم، مبانی و روش تدریس از اول دبستان تا آخر دبیرستان از سال ۱۳۶۹ تاکنون مشارکت داشته و علاوه بر این کتاب‌های کمک‌آموزشی متعددی را در زمینه آموزش قرآن به چاپ سپرده است.

بیانیه گروه داوران حفظ و آموزش روخوانی قرآن

دوازدهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد ویژه کتاب‌های قرآنی-۱۳۹۴

ذکر پنج کتاب به عنوان نامزد براساس امتیاز بسنده شد. پیشنهاد می‌شود مرجعی برای سامان‌دهی تألیفات براساس نیازهای روز مخاطبان، در راستای اهداف آموزش عمومی قرآن کریم، تعیین و مسئولیت هدایت

هیئت داوران از همه مؤلفان گران‌قدری که آثار خود را در اختیار جشنواره قرار داده‌اند، تقدیر به عمل می‌آورد. در واقع همه تألیفات شایسته‌ی قدردانی هستند، اما به دلیل محدودیت در انتخاب و معرفی، تنها به

احمد شاه‌علی فردویی (۱۳۴۰)

دکترای علوم قرآن و حدیث، کارشناس قرآن وزارت آموزش و پرورش، و مدیر مسئول مؤسسه قرآنی ندای رحمت رضوان شهرستان قم. از جمله آثار ایشان کتاب‌های «تصحیح و برگردان تفسیر شریف لاهیجی به فارسی» و «مکالمات روزمره عربی با لهجه محلی» است.

علی اصغر امینی پویا (۱۳۳۵)

دارای مدرک سطح ۳ حوزه (فقه و اصول)، عضو گروه تألیف کتاب‌های درسی قرآن دوره ابتدایی، مسئول مسابقات قرآن و نهج‌البلاغه و پژوهشگر علوم قرآنی با بیش از ۳۰ سال سابقه خدمت در آموزش و پرورش از دبیری دبیرستان تا دبیر ستاد «اعتلا و تعمیق تربیت اسلامی».

قرار گیرد، در نقل روایات درباره موضوعات کتاب‌ها از منابع معتبر استفاده شود، بیان قواعد و توضیحات به زبان ساده و قابل فهم مخاطبان باشد، در دوره اول ابتدایی از شلوغی صفحات اجتناب شود و در نهایت فشرده مطالب مورد نیاز معلم در ابتدای کتاب‌ها آورده شود.

در پایان، هیئت داوران از همه دست‌اندرکاران برگزار کننده جشنواره کتاب‌های قرآنی و شرکت کنندگان، ناشران و مؤلفان فعال در عرصه ترویج و اشاعه فرهنگ قرآنی تقدیر و تشکر می‌کند.

و نظارت بر آثار تألیفی را عهده‌دار شود. در حوزه آموزش حفظ قرآن کریم توصیه می‌شود بیشتر به آیات ساده و پرکاربرد در زندگی روزمره دانش‌آموزان توجه شود تا در مخاطبان انگیزش عمومی ایجاد شود. در بخش آموزش روخوانی و روان‌خوانی بهتر است طراحی محتوای کتاب‌ها بیشتر بر تمرین و تکرار مبتنی باشد و به کسب مهارت، بیشتر از طرح مباحث نظری توجه شود. یکسان‌سازی رسم‌الخط کتاب‌ها، براساس خط رایج کشور و منطبق با محتوای کتاب‌های درسی دانش‌آموزان، مورد توجه و دقت نظر

گروه دانستنی‌ها و لطایف قرآنی

یاسین شکرانی (۱۳۶۰)

دانشجوی دوره دکتری فلسفه اسلامی، کارشناس گروه قرآن و معارف، و عضو شورای برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های دینی دوره‌های ابتدایی و متوسطه اول. ایشان در تألیف چند کتاب پژوهشی در زمینه امور دینی، از جمله کتاب «عاشورا پژوهی» نیز مشارکت داشته و در زمره مؤلفان کتاب‌های هدیه‌های آسمان سال‌های سوم و چهارم ابتدایی و کتاب پیام‌های آسمان پایه نهم بوده است.

بیانیه گروه داوران دانستنی‌ها و لطایف قرآنی

دوازدهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد ویژه کتاب‌های قرآنی - ۱۳۹۴

را مصفا کند. در این خصوص، تلاش هنرمندان عرصه کودک و نوجوان ستودنی است، زیرا که ایشان باید کتاب تنزیل را در ظرف وجودی دانش‌آموزان پاک و معصوم چنان بریزند که فطرت تشنه هدایت ایشان را سیراب و شوق حرکت در این مسیر را دو چندان نماید. در این میان، برگزاری دوازدهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی و تربیتی رشد با موضوع کتاب‌های قرآنی، پلی است که برقراری ارتباط نویسندگان هنرمند عرصه کودک و نوجوان را با دانش‌آموزان این مرز و بوم و با محوریت قرآن کریم به دلپذیرترین صورت آن ممکن می‌سازد. بدین منظور، این جشنواره افتخار دارد که به گزینش، معرفی و تقدیر از آثار شایسته قرآنی، تکریم و تقدیر از

به نام خداوند لوح و قلم حقیقت نگار وجود و عدم خدایی که داننده رازهاست نخستین سرآغاز آغازهاست.

قرآن کریم سخن خدای رحمان است که همه انسان‌ها را به سوی خود می‌خواند تا با خواندن آن و فهم و تفکر در آن راه سعادت و خوشبختی را بیابند. این کتاب از چنان جذابیتی برخوردار است که حتی بی‌احساس‌ترین افراد را نیز به ابراز احساسات وا می‌دارد. در واقع، تأثیر سخنان قرآن بر افراد چنان عمیق و گسترده است که هیچ کتاب و سخنی را نمی‌توان با آن مقایسه کرد. خدا را شاکریم که به مدد نویسندگان متعهد، بخش‌هایی از این شاهکار الهی در قالب‌های گوناگون و متنوع هنری همچون داستان و شعر به زیور طبع درآمده است تا جان مشتاقان کلام وحی

رضا نیاتی (۱۳۵۰)

فوق لیسانس تعلیم و تربیت اسلامی، مدرس دانشگاه فرهنگیان و مؤلف کتاب‌های درسی قرآن دوره ابتدایی و کتاب «مبانی و روش آموزش قرآن دوره ابتدایی» برای مراکز تربیت معلم. در ضمن دو کتاب «چراهای شگفت‌انگیز قرآن» و «ادبستان قرآن» (ویژه معلمان) از جمله آثار ایشان است.

سیدسجاد طباطبایی نژاد (۱۳۶۴)

دکترای علوم قرآن و حدیث، عضو شورای برنامه‌ریزی و تألیف کتاب‌های درسی هدیه‌های آسمان (دوره ابتدایی) و پیام‌های آسمانی (پایه هفتم)، مدرس دانشگاه امام صادق (ع) و دانشگاه فرهنگیان، و پژوهشگر موضوعات قرآنی.

این عرصه و نیز حضور بالنده‌تر در عرصه قرآنی کشور، بسیار مناسب است مؤلفان و نویسندگان ارجمند و ناشران گرامی، در آغاز و طی مسیر تولید محصولات، با گروه‌های درسی این سازمان ارتباط داشته باشند تا از این رهگذر شاهد همپوشی آثار تألیفی با محوریت قرآن کریم را و با برنامه‌های رسمی آموزش و تربیتی باشیم.

۲. از آنجایی که آشنایی با برنامه درسی قرآن لازمه حرکت در زمینه تألیف کتاب‌های کمک آموزشی همسو با برنامه است، مطالعه دقیق این برنامه به مؤلفان و ناشران توصیه می‌شود. گروه درسی قرآن و معارف اسلامی این آمادگی را دارد که در صورت نیاز نسبت به برگزاری کارگاه‌هایی با موضوع تبیین جنبه‌های گوناگون راهنمای برنامه درسی قرآن برای ناشران و مؤلفان اقدام کند.

۳. شایسته است ناشران و مؤلفان، با نیازهای دانش‌آموزان در این عرصه آشنا شوند تا مخاطبان آثار آنان را بیش از گذشته و با رغبت بیشتر مطالعه کنند. جایگاه قرآن در میان اندیشمندان غیر مسلمان، معجزات علمی قرآن و پاسخگو بودن قرآن نسبت به همه سؤالات و نیازهای اساسی انسان نمونه‌هایی از این نیازها هستند.

مؤلفان و پدیدآورندگان آثار برگزیده و معرفی آثار برتر به جامعه پرداخته است.

بخش دآوری دانستنی‌ها و لطایف قرآنی جشنواره دوازدهم، با استمداد از ذات اقدس پروردگار و با بهره‌گیری از تجارب گذشته و با همراهی و همدلی هیئت دآوری، کتاب‌های رسیده را بررسی و درباره آن‌ها اعلام نظر کرد.

براساس این بررسی، از میان کتاب‌های ارسالی، تنها بخش اندکی در راستای اهداف برنامه درسی قرآن بودند. علاقه‌مند شدن مخاطبان به انس بیشتر با قرآن، گشودن زوایای بیشتری از معانی بلند و تأثیرگذار قرآن به روی دانش‌آموزان، بیان زیبایی‌ها و لطایف قرآنی به زبان دانش‌آموزی، بخشی از اهداف برنامه درسی هستند که در عرصه دانستنی‌ها و لطایف قرآنی می‌توانستند مورد توجه قرار بگیرند.

هیئت داوران ضمن سپاس بی‌کران از جمیع دوستان و ارادتمندان قرآن و معارف اسلامی به خاطر حضور در این دوره از جشنواره، برای هر چه بهتر شدن تألیف و تدوین کتاب در این عرصه، پیشنهادهایی مطرح می‌کند:

۱. برای استفاده هر چه بیشتر از ظرفیت‌های موجود در

گروه کتاب‌های قرآن و سبک زندگی

محمد مهدی اعتصامی (۱۳۳۵،
برازجان)

دارای دکترای فلسفه است و در دوره‌های راهنمایی و دبیرستان تدریس کرده است. دکتر اعتصامی این همکاری‌ها را با وزارت آموزش و پرورش داشته است: همکاری در گروه دینی و قرآن (دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی) از سال ۱۳۷۳، کارشناس مسئول درس دینی از سال ۱۳۷۴، مدیریت تدوین برنامه جدید دروس دینی دوره متوسطه و پیش‌دانشگاهی و مدیریت تدوین برنامه جدید درس دینی دوره ابتدایی و راهنمایی. وی همچنین به تدریس فلسفه غرب و فلسفه اسلامی در دوره کارشناسی دانشگاه نیز پرداخته است.

تألیف: کتاب درسی «دین و زندگی» برای سال اول متوسطه به همراه راهنما، مشارکت در تألیف کتاب درسی دینی سال دوم ابتدایی با نام «هدیه‌های آسمان» همراه با کتاب معلم و کتاب کار، تدوین و نگارش مجموعه ۵ جلدی درس‌های حرکت و زمان (تدوین متن الاسفار الاربعه)، مدیریت تألیف مجموعه چندجلدی پاسخ به سؤالات اساسی مذهبی ... از تألیفات اوست.

بیانیه گروه داوران کتاب‌های قرآن و سبک زندگی

دوازدهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد ویژه کتاب‌های قرآنی - ۱۳۹۴

نشر، توسعه و ارتقای فرهنگ و معارف قرآن کریم تلاش می‌کنند و همت لازم را مبذول می‌دارند، ق‌ردانی و تشکر می‌کنیم. به یقین، راه صحیح و صراط مستقیم تربیت فرزندان این جامعه و اصلاح و ارتقای رفتار نوجوانان و جوانان در گرو شناخت معارف قرآن و سبک زندگی قرآنی است که البته در سیره و رفتار نبی مکرم اسلام و ائمه اطهار (صلوات... علیهم) تجلی یافته است.

از آنجا که قرآن کریم ظرفیت و توانایی ارائه طریق به همه نسل‌ها در همه سرزمین‌ها را دارد و پویایی لازم را برای پاسخ‌گویی به اقتضات و نیازهای همه اعصار داراست، بر اندیشمندان و محققان است که با خلاقیت و نوآوری و بهره‌گیری هوشمندانه از روش‌ها و قالب‌ها و با اجتهاد اصولی و روشمند، از این توانایی پایان‌ناپذیر و ذخیره تمام نشدنی

عنوان ارزشمند و پرمحتوای «قرآن کریم و سبک زندگی» در دوازدهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی و تربیتی رشد، ویژه کتاب‌های قرآنی، در بردارنده این پیام است که قرآن کریم سبک خاصی از زندگی را به انسان‌ها عرضه می‌کند و مردم را به انتخاب آن فرامی‌خواند و دعوت می‌کند. در این عصر و دوران که جوان و نوجوان ما با سبک‌های متنوعی از زندگی روبه‌روست، که غالب آن‌ها با زندگی دینی و اسلامی در تقابل و تناقض هستند، اهتمام به معرفی سبک زندگی قرآنی، عمل به رسالتی سنگین و قدم گذاشتن در راهی پرفراز و نشیب است. امید می‌رود این قدم‌ها با استواری برداشته شوند و زیبایی و برتری زندگی قرآنی بر سایر انواع زندگی به‌خوبی به نسل جدید معرفی شود.

از محققان، مؤلفان، ناشران و اهل علم و فرهنگ که برای

احمد برادری (۱۳۴۱)

فوق لیسانس زبان و ادبیات عرب و نویسنده و مترجم حدود ۷۰ عنوان کتاب، از جمله «طعمه نیل، گل‌های باغ خاطره، مجموعه کتاب‌های دینی برای کودکان، و تاریخ اکتشافات جغرافیایی». برادری مدت کوتاهی معاون پرورشی مدرسه و به مدت ۲۶ سال معاون فرهنگی «انتشارات مدرسه» بوده و تاکنون بیش از ۲۰ عنوان کتاب کمک آموزشی در زمینه آموزش عربی دوره دبیرستان تألیف کرده است.

محمد رضا عاقل زاده (۱۳۴۵)

لیسانس علوم تربیتی، مربی پرورشی، معاون ستاد اقامه نماز اداره کل قرآن، عترت و نماز حوزه ستادی، قائم مقام ستاد برنامه ریزی مسابقات کشوری قرآن، عترت و نماز، و عضو کارگروه تدوین پیش نویس سند راهبردی توسعه فرهنگ اقامه نماز. ایشان ۳۱ سال سابقه کار در آموزش و پرورش دارد و مقالات متعددی در حوزه تربیت دینی در مجلات تربیتی به چاپ رسانده است.

۲. پرهیز از تکرار کارهای گذشته و کلی گویی در محتوا و مفاهیم قرآنی و تلاش برای معرفی و ترویج زیبایی‌های بی‌شمار قرآن، در همه جنبه‌های فردی و اجتماعی و پرداختن به مصداق‌های عینی و واقعی که در زندگی روزمره ما از جمله در معاشرت، تجارت، هنر، ورزش، لباس و پوشش، معماری و ساختمان‌سازی، سیاست و تعلیم و تربیت می‌تواند زمینه‌ساز تولید آثاری جذاب و مؤثر برای خوانندگان باشد.

۳. معرفی قرآن کریم به‌عنوان کتابی که برای همه جنبه‌های حیات فردی و اجتماعی انسان برنامه دارد، از دیگر رسالت‌های ماست. در شرایطی که برخی از افراد و مکتب‌ها، به‌خصوص مکاتب سکولار، رسالت دین را در حد امور فردی و امور معنوی و اخروی تقلیل می‌دهند، بزرگان فکری ما که پیشگامان انقلاب اسلامی بودند، تأکید کرده‌اند که «قرآن کریم وارد شده است برای انسان به جمیع شئون که انسان دارد، برای تربیت انسان در جمیع ابعاد که انسان دارد» (صحیفه امام ج ۱۸: ۲۶۳). بر همین مبنا و با پیروی از قرآن بود که علیه ظالم و استکبار قیام کردند تا نوعی زندگی اجتماعی متناسب با اسلام را پایه‌ریزی کنند. لازم است این نگرش همچنان زنده و پویا بماند و نسل‌های امروز و فردا با همین درک درست قرآن را راهنمای حیات فردی و اجتماعی خود بدانند و بدان مراجعه کنند.

حداکثر بهره را ببرند و آثاری در شأن این کتاب الهی و اثرگذار و جذاب برای نسل امروز تولید کنند؛ به گونه‌ای که انتخاب و خواندن آن‌ها در ردیف اول انتخاب‌های فرزندان ما قرار گیرد. بررسی کتاب‌های معرفی شده به جشنواره حاوی نکات برجسته و پیشنهاد‌های ویژه‌ای است که به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱. روشنگری نسبت به روایت‌های غلط و اشتباه از قرآن و دین، چه روایت‌هایی که قرآن کریم و سیره معصومان را به عصر پیامبر و ائمه محدود می‌دانند و به دنبال الگو گرفتن از دیگران هستند و خودبه‌خود ناتوانی خویش را در بهره‌مندی از قرآن برای عصر حاضر نشان می‌دهند، و چه روایت‌هایی که با زبان روز و مسئله‌های جدید بیگانه‌اند و از مواجهه با آن‌ها طفره می‌روند، از نیازهای اساسی نسل جوان است. محققان و نویسندگان و هنرمندان ما این توانایی را دارند که با تأسی از اسلام‌شناسان معاصر که از رأی متین برخوردارند، با استفاده از زبان روز و در قالب‌های متنوع ادبی و هنری، قدرت تفکر و عقلانیت نسل جدید را ارتقا دهند، نشانه‌ها و علائم روایت‌های غلط و تحریفی از قرآن و اسلام را به صورت تحلیلی آشکار کنند و جوانان را به سوی بهترین انتخاب که قرآن کریم بشارت آن را به متفکران داده است، هدایت کنند.

گروه قصه‌های قرآنی

ناصر نادری (۱۳۴۶)

فوق لیسانس فلسفه و حکمت اسلامی، عضو شورای نویسندگان مسجد جوادالائمه و ناظر محتوایی فصل‌نامه‌های رشد دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی. ایشان که از دهه ۱۳۶۰ تاکنون با اغلب نشریات کودک و نوجوان همکاری داشته و از چند جشنواره ادبی - دینی کشور جوایزی دریافت کرده، مؤلف بیش از ۱۰۰ عنوان کتاب در حوزه کودک، نوجوان و جوان است.

بیانیه گروه داوری قصه‌های قرآنی

دوازدهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد ویژه کتاب‌های قرآنی - ۱۳۹۴

مقدمه

قرآن کریم نسخه جاودانه درمانگری و هدایت روح و روان بشر، وحی الهی است و چون باید ظرفیت ذهن و زبان مخاطبان را رعایت کند، علاوه بر «زبان عقل» (استدلال)، گاهی، بنا به ضرورت، به روایت حوادث و سرگذشت پیامبران و اقوام پیشین پرداخته است. و چه بسا با ارائه مثل‌ها و اشاره به پدیده‌های طبیعی، درصدد القای معانی و مفاهیم به شکل محسوس و عینی بوده است.

قصه‌های قرآن کریم، به دلیل نداشتن عنصر تخیل (خیال‌پردازی)، در تعریف علمی ادبیات داستانی امروزی، در زمره قصه، افسانه، حکایت، رمانس و رمان نمی‌گنجد؛ اما تردیدی نیست که یکی از شیواترین و جذاب‌ترین الگوهای

بیانی و کلامی - به‌ویژه برای کودکان و نوجوانان - قصه است. با وجود پرداختن به قصه‌های پیامبران (قصص الانبیا) و قصه‌های قرآن (قصص القرآن) از قرن‌های چهارم و پنجم، همچنان خلأ بازنویسی و بازآفرینی قصه‌های قرآن و نیز پژوهش در این زمینه به‌خوبی احساس می‌شود.

تحلیل کلی آثار

با توجه به محدوده زمانی چهار ساله جشنواره، در مجموع تعداد ۲۹ جلد کتاب در بخش قصه‌های قرآنی داوری شد. این میزان عنوان کتاب، بیانگر ضرورت توجه بیشتر مدیران فرهنگی و ناشران و پدیدآورندگان به موضوع قصه‌های قرآنی است. البته رعایت اصول علمی و حرفه‌ای و تناسب محتوا

حبیب یوسفزاده (۱۳۴۴)

لیسانس زبان انگلیسی و ناظر محتوایی مجلات رشد که خود سال‌ها مدیر داخلی مجله «رشد نوجوان» و سپس سردبیر رشد نوجوان و رشد معلم بوده است. یوسفزاده که در سه دوره برگزیده جشنواره مطبوعات کودک و نوجوان و در یک دوره برگزیده «جشنواره کتاب معلم» بوده است، داور جشنواره‌های متعدد فرهنگی از جمله جشنواره انتخاب کتاب سال شهید حبیب‌غنی پور است. ایشان زندگی‌نامه بزرگان بسیاری، مانند علی‌اکبر صنعتی و شهید مهدی باکری را به رشته تحریر درآورده و رمان‌های معروفی را از جمله «بی‌خانمان» اثر هکتور مالو، ترجمه کرده است.

پرویز آزادی (۱۳۵۶)

دکترای علوم قرآن و حدیث، معاون پژوهشی دانشکده علوم و تحقیقات اسلامی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)، عضو شورای علم و دین دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی، عضو هیئت تحریریه رشد آموزش قرآن و معارف اسلامی، مترجم و مؤلف کتاب و مقاله تخصصی در رشته علوم قرآنی و حدیث.

دیداری) و... در تولید بسته‌های قرآنی توجه داشته باشند.
۲. فقر دانش و اطلاعات تخصصی در حوزه موضوعات قصه‌های قرآنی در برخی آثار، گواه ضعف پژوهش، به‌عنوان رکن نخستین در تولید محتوای قصه‌های قرآنی است. شایسته است نویسندگان پیش از نگارش اثر، از منابع مستند یا استفاده از مشاوران خبره قرآنی، اطلاعات خود را کامل کنند.

پیشنهادها

۱. با توجه به خلأ قصه‌های قرآنی، رویکرد تولید قصه‌های قرآنی با رعایت همه اصول علمی و حرفه‌ای در بین ناشران ایرانی، جدی گرفته شود.
۲. به تجربه سایر کشورهای اسلامی و نیز برخی کشورهای خاص آسیایی، اروپایی و غربی - که با تولید مضامین دینی و به‌ویژه کتاب‌های آسمانی همچون انجیل توجه داشته‌اند - با نگاه روشکافانه توجه شود.
۳. در تولید قصه‌های قرآنی از ظرفیت‌های پژوهشی و علمی استادان حوزه و دانشگاه، هوشمندانه استفاده شود.
۴. حضور برخی عناصر حرفه‌ای همچون ویراستار و مدیر هنری در تولید همه آثار و از همه قصه‌های قرآنی ضروری است.

و شکل آثار با نیازهای روان‌شناختی، جامعه‌شناختی و زیبایی‌شناختی مخاطبان، ضرورتی انکارناپذیر است. در مجموع، هیئت داوران با توجه به معیارهای محتوایی و زبانی و نیز اصول حرفه‌ای کتاب‌سازی و جنبه‌های هنری و فنی، چهار اثر را به‌عنوان «نامزدهای دریافت جایزه» برگزید.

نقاط قوت آثار

حضور چند اثر چشم‌نواز و با کیفیت در حوزه قصه‌های قرآنی بیانگر آن است که مجموعه‌هایی که با نظارت جامع و دقیق کارشناسان در مقوله‌های «شناخت بازار نشر»، «شناخت مخاطب»، «پژوهش علمی»، «تکنیک‌های داستان‌نویسی»، «ویرایش زبانی، ساختاری و تصویری»، «تصویرگری»، «صفحه‌آرایی و طراحی گرافیک»، «نظارت چاپ» و... همراه بوده‌اند، با درجه کیفی نسبتاً مناسب چاپ شده‌اند.

نقاط ضعف آثار

۱. شرایط امروز و افزایش انتظارات زبانی و تصویری مخاطبان می‌طلبد که ناشران، علاوه بر بهره‌برداری از ظرفیت‌های سنتی زبان و تصویر، به سایر شگردها و جذابیت‌های تکمیلی (شنیداری -

گروه مفاهیم ومعارف قرآن کریم

مسعود وکیل (۱۳۳۴)

فوق لیسانس جامعه شناسی و دارای تحصیلات حوزوی تا پایان دوره سطح، کارشناس مسئول گروه قرآن دفتر برنامه ریزی و تألیف کتب درسی و از جمله نویسندگان کتاب‌های درسی آموزش قرآن و راهنمای معلم آن‌ها از پیش دبستانی تا پایان دبیرستان. علاوه بر کتاب‌های درسی، ایشان کتاب‌های کمک آموزشی متعددی در زمینه آموزش قرآن کریم به رشته تحریر درآورده است.

بیانیه گروه داوران مفاهیم و معارف قرآن کریم

دوازدهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی رشد ویژه کتاب‌های قرآنی - ۱۳۹۴

این آموزه بزرگ، از صدر اسلام تاکنون، سرلوحه دانشمندان اسلامی قرار گرفته است که پاسخ سؤالات و مسائل عصر خود را از قرآن کریم بجویند. این امر منشأ پدید آمدن هزاران کتاب و رساله شده است که هر یک به نوعی با خوشه‌چینی از خرمن بیکران قرآن، نیازهای معنوی، علمی و تربیتی مسلمانان را پاسخ داده است. خوشبختانه در دوره معاصر، به دنبال نهضت بازگشت به قرآن، اندیشمندان و نویسندگان در سطوح گوناگون علمی، در تبیین مسائل دینی و دفاع از حریم اعتقادات، نظام فکری و اجتماعی، اخلاق و احکام اسلامی، مباحث خود را بر محور قرآن کریم ارائه می‌کنند.

خدا را سپاس می‌گوییم که دوازدهمین جشنواره کتاب‌های آموزشی و تربیتی رشد به بررسی کتاب‌ها و آثار قرآنی اختصاص یافت. امید است این اقدام ارزشمند موجب غنای بیشتر این گونه آثار، به ویژه برای مخاطبان خاص - یعنی معلمان و دانش‌آموزان - شود و با تلاش و ارشاد مدیران این جشنواره و ارائه تسهیلات و حمایت‌های لازم، در آینده شاهد تألیف و نشر کتاب‌ها و آثار مفیدتر و مناسب‌تر باشیم.

هوالذی بعث فی الامیین رسولا منهم یتلوا علیهم آیاته و یزکیهم و یعلمهم الکتاب و الحکمة و ان کانوا من قبل لفی ضلال مبین (جمعه/۲)
قرآن کریم از آغاز نزول تاکنون سرچشمه اصلی تمامی علوم و معارف اسلامی بوده است. در تمدن اسلامی، همه اندیشمندان و دانشمندان، مجموعه آثار و اندیشه‌های خود را به‌طور مستقیم و غیرمستقیم، برآمده از هدایت‌ها و اشارت‌های قرآن کریم می‌دانسته‌اند و انتساب اندیشه خود به کتاب الهی را بزرگ‌ترین افتخار و ارزش می‌شمردند.

دومین آیه از سوره مبارکه جمعه، مأموریت اصلی پیامبر اکرم را در تلاوت آیات الهی، تزکیه مردم و تعلیم قرآن کریم و حکمت الهی به آن‌ها خلاصه می‌کند. در صدر اسلام، تبیین معارف قرآنی و نبوی، محور اصلی تعلیم و تربیت و نشر دانش و حکمت بود. پس از پیامبر اکرم (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) پیشوایان پاک الهی نیز قرآن کریم را منبع اصلی دانش و علم خود می‌دانستند، همه مردم را به اندیشه و تدبیر در آیات آن دعوت می‌کردند و به آن‌ها می‌آموختند که ریشه کلام ایشان در قرآن کریم است.

علی فرخی (۱۳۴۳)

دکترای حقوق، معلم قرآن به طور مستمر از سال ۱۳۶۲، مسئول امور تربیتی منطقه ۲ آموزش و پرورش، مشاور حقوقی چند مؤسسه معتبر فرهنگی و ورزشی کشور.

فاطمه فاخر (۱۳۴۵)

فوق لیسانس علوم قرآن و حدیث، کارشناس قرآن حوزه ستادی و مدرس دانشگاه جامع علمی-کاربردی. ایشان با ۲۸ سال سابقه کار فرهنگی، در مباحث قرآنی، اجتماعی و تربیتی مقالاتی تألیف کرده است.

موضوعات، دسته‌بندی‌های مفیدی ارائه کرده‌اند. در بسیاری از آن‌ها از منابع دست اول و معتبر استفاده شده است؛ هر چند که در برخی کتاب‌ها استفاده از منابع و مآخذ و به‌ویژه شیوه استناد به آن‌ها اشکال‌هایی نیز دارد.

برای ارتقای کیفی و کارآمدی بیشتر آثار در سال‌های آینده، پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود:

۱. انجام اقدامات لازم برای آشنایی بیشتر ناشران با برنامه درسی قرآن و برنامه درسی دینی و اهداف و ویژگی‌های آن‌ها.
۲. شناسایی موضوعات مناسب مخاطبان براساس نیازها و علاقه‌های آن‌ها به منظور معرفی به ناشران برای تولید آثار خاص و زمینه‌سازی برای رقابت‌های سالم میان آن‌ها؛
۳. برگزاری همایش‌ها یا دوره‌های آموزشی برای نویسندگان و ناشران علاقه‌مند؛ به منظور ارتقای توانایی‌های ایشان در ارائه آثار جذاب متناسب با مقتضیات زمان؛
۴. راهنمایی‌ها و توصیه‌های لازم به ناشران به منظور ارائه طراحی و گرافیک جذاب در کتاب‌ها؛
۵. بهره‌گیری از نثر روان و ساده در ارائه موضوعات و مفاهیم اسلامی و قرآنی؛
۶. کاربردی کردن محتوا و مطالب کتاب‌ها به‌منظور استفاده بیشتر مخاطب، به ویژه دانش‌آموزان؛
۷. تعریف سطح‌بندی برای کتاب‌ها و تعیین مخاطب خاص؛ با تشکر مجدد از برگزارکنندگان جشنواره برای همه دست‌اندرکاران، به ویژه ناشران و مؤلفان علاقه‌مند و متعهد در حوزه تعلیم و تربیت و معارف اسلامی، از خدای بزرگ توفیق روزافزون مسئلت دارد.

پس از بررسی‌های اولیه از میان آثار دریافتی، بیش از ۴۰ عنوان کتاب در موضوع مفاهیم و معارف قرآن کریم که یکی از موضوعات شش‌گانه این جشنواره است، انتخاب شد.

کتاب‌های منتخب با توجه به سطح علمی و مخاطب عام، از قوت و غنای نسبتاً خوبی برخوردارند. این آثار، هر چند به‌طور طبیعی «موضوع» محورند، اما متأسفانه کمتر ناظر به مخاطب خاص تألیف شده‌اند. این امر مشکلاتی از جمله ایجاز و اطناب‌های نامناسب، خالی بودن از جذابیت لازم، بی‌توجهی به ظرفیت ذهنی و ویژگی‌های فرهنگی مخاطب خاص را در این کتاب‌ها پدید آورده است. کتاب‌ها عموماً با بیان مستقیم مطالب، کمتر خوانندگان خود را به تفکر و اندیشه هدایت و تشویق می‌کنند. ضعف خلاقیت و نوآوری در این آثار از همه موارد چشمگیرتر است. مباحث کتاب‌ها به جز معدودی - عموماً در قالب زبان و ادبیات دهه‌های گذشته ارائه شده‌اند که برای نسل امروز جذابیت لازم را ندارند.

نکته دیگر که در همه کتاب‌ها مشاهده می‌شود، در نظر نداشتن برنامه درسی قرآن و دینی است. هر چند این امر نمی‌تواند ایراد و نقصی بر پدیدآورندگان این آثار باشد، زیرا تمهیدات آشنایی ایشان با این برنامه‌ها، از قبل فراهم نشده است، ولی به هر حال این کتاب‌ها نمی‌توانند به میزان قابل قبولی گسترش و تعمیق مفاهیم و موضوعات برنامه‌های درسی مذکور را در پی داشته باشند.

از نقاط قوت آثار، برخورداری آن‌ها از چارچوب قابل قبول معرفتی است. مباحث ارائه شده، عموماً با رعایت اعتقادات و باورهای دینی و فرهنگی جامعه، به ترویج آن‌ها پرداخته است. این آثار از آیات و روایات به خوبی استفاده کرده و متناسب با

فراخوان ارسال آثار

۸. ارائه یافته‌های علمی و ایده‌های نو و تجربه‌ها در زمینه فرایند تولید منابع آموزشی مناسب
۹. معرفی دبیرخانه سامان‌دهی منابع آموزشی و تربیتی و مؤسسه‌های انتشاراتی موفق
۱۰. تبیین روش‌های نوین خودیادگیری و خودارزشیابی
۱۱. مدیریت و مشارکت در تولید منابع آموزشی و تربیتی
۱۲. تبیین راهبردهای برنامه‌ریزی، تولید و ارزشیابی منابع آموزشی
۱۳. چشم‌انداز آینده تولیدات منابع آموزشی و ملزومات آن‌ها
۱۴. تبیین اصول، رویکردها و اهداف نوین حاکم بر تولید منابع آموزشی مناسب
۱۵. مباحث تحلیلی و کاربردی مربوط به کتاب، کتابخانه‌های آموزشی و کتاب‌خوانی دانش‌آموزان
۱۶. ترویج فرهنگ مطالعه، کتاب‌خوانی و دانش‌افزایی (موانع و راهکارها)
۱۷. آشنایی با مقررات و قوانین مرتبط با به کارگیری مواد و رسانه‌ها

- فصل‌نامه آموزشی، تحلیلی و پژوهشی «رشد جوانه» از تمامی صاحب‌نظران، نویسندگان، مترجمان و پدیدآورندگان منابع آموزشی و اندیشمندان علاقه‌مند به مباحث تولید منابع آموزشی و تربیتی دعوت می‌کند نوشته‌های خود را در زمینه‌های موضوعی زیر، برای دبیرخانه سامان‌دهی منابع آموزشی ارسال دارند:
۱. مطالعات تطبیقی (شیوه‌های تولید مواد و رسانه‌های آموزشی جهان)
 ۲. کاربرد انواع فناوری اطلاعات و ارتباطات در تولید منابع آموزشی
 ۳. تبیین و به روز رسانی ویژگی‌ها، استانداردها و معیارهای منابع آموزشی و تربیتی
 ۴. معرفی توصیفی کتاب‌های آموزشی مناسب و برتر
 ۵. معرفی نشریات، منابع علمی و بانک اطلاعات کتاب‌های آموزشی داخل و خارج از کشور
 ۶. کالبد شکافی محصولات آموزشی موجود و نقد و بررسی آن‌ها
 ۷. نیازسنجی آموزشی و مخاطب‌شناسی

راهنمای تهیه آثار

- محل قرار دادن جدول‌ها، نمودارها، سوتیتورها، شکل‌ها و عکس‌ها در متن مشخص شود.
- «رشد جوانه» در رد، قبول، ویرایش و تلخیص آثار رسیده آزاد و از بازگرداندن آن‌ها نیز معذور است.
- آرای مندرج در «رشد جوانه» ضرورتاً مبین رأی و نظر «دبیرخانه سامان‌دهی منابع آموزشی و تربیتی» نیست. بنابراین، مسئولیت پاسخ‌گویی به پرسش‌های خوانندگان با خود نویسنده یا مترجم است.
- اطلاعات منابع مورد استفاده برای تدوین اثر، به ترتیب زیر تنظیم شود:
- نام نویسنده، نام اثر، نام مترجم (اگر ترجمه باشد)، نام مجله یا نشریه، شماره مجله، سال نشر، شماره صفحه.
- نوشته را به ضمیمه نام و نام خانوادگی نگارنده یا مترجم، درجه علمی یا سمت، نشانی محل کار یا سکونت و شماره تلفن، به نشانی زیر ارسال کنید:
- تهران، پل کریمخان زند، خیابان ایرانشهر شمالی، ساختمان شماره ۴ وزارت آموزش و پرورش، پلاک ۲۶۶، دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی. صندوق پستی: ۱۵۸۷۵/۳۳۳۱، فصل‌نامه «رشد جوانه»
- نشانی پیام نگار (Email) فصل‌نامه جوانه: javaneh@roshdmag.ir

- نشریه آموزشی، تحلیلی و پژوهشی «رشد جوانه» با هدف اطلاع‌رسانی، اشاعه یافته‌های علمی و ایده‌های نو و تبادل نظر و تجربه بین صاحب‌نظران در زمینه مباحث مربوط به فرایند تولید منابع آموزشی مناسب منتشر می‌شود تا از این طریق، پدیدآورندگان در راستای تحقق هدف‌های آموزش و پرورش، به صورت مستمر و پویا بر غنای دانش و تجربه حرفه‌ای خود بیفزایند و با به کارگیری بهینه ظرفیت‌های موجود، کیفیت تولید منابع آموزشی را ارتقا بخشند.
- از استادان، صاحب‌نظران و اندیشمندان محترم عرصه منابع آموزشی و تربیتی که به منظور همراهی با این فصل‌نامه، نوشته‌های خود را برای انتشار در «رشد جوانه» ارسال می‌دارند، تقاضا می‌شود در حد امکان نکات زیر را رعایت فرمایند:
- حجم مطالب از ۶ صفحه تایپ شده و ۱۱ صفحه دست‌نویسته تجاوز نکند.
- نوشته حاوی مقدمه‌های کوتاه، سابقه موضوع، نتیجه و جمع‌بندی موضوع باشد.
- نسخه اصلی نوشته ارسال شود.
- نوشته ترجمه شده باید با متن اصلی هم‌خوانی داشته باشد و متن اصلی همراه آن ارسال شود. چنانچه نوشته را خلاصه می‌کنید، این موضوع را قید فرمایید.
- نوشته در مجله یا نشریه دیگری به چاپ نرسیده باشد.

جشنواره کتاب‌های قرآنی
در آینه تصویر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
حضر علیؑ علیہ السلام

قرآن مجید کترین کتب

وآخرین پیام خداوند بزرگترین کتب به جای مانده پر سیا مبرکرمی اسلام

سوال کم صلی اللہ علیہ وسلم

سرچشمہ معارف و آفتابوں سیران حیات است نوری است که خاموشی ^{شند}

خداوند آن اباران بہاری ابی الشوان و رہی وسیع کتدر صافراست

مستالانی علامہ ابی انور

کہ توئی نوای مسلمان زمین فاش کویم آنچه در دل نصیر است از لادست بر توجی اردکتا چون دجان و جہان کشید
نیت مکن جسہ بر ان پیشین این کتابی نیست چیرہ گرا تو از او کامی کہ می خواهی بیا جان دیگرش ز جہان کشید